

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਪਰਾਧੀ।

ਕਪੂਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਐਡਮੰਡ ਐਨ. ਸ਼ਸਟਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਕਸਟਮ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1965 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ 157-ਡੀ.

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ (V of 1898)- ਐੱਸ. 499 ਅਤੇ 513- ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਦੇ ਬਾਂਡਾਂ ਦਾ ਅਮਲ—ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ—ਚਾਰੇ ਅਕਤੂਬਰ, 6 ਦਾ ਉਦੇਸ਼। ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਾਂਡ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜ਼ਮਾਨਤਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬਚ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਸੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਭਗੌੜੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਚੈਕਸੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਚੈਕਸੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਰਗੇ ਨਕਲੀ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਾਂਡ ਨਕਲੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ.ਜੀ. ਸੂਰੀ , ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 5 ਫਰਵਰੀ, 1965 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 498 ਅਤੇ 439 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਧ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਸੀ. ਵੈਸ਼ , ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 2 ਨਵੰਬਰ , 1964, ਚਾਰਟਰਡ ਬੈਂਕ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਬਸਟੀਟਿਊਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ।

ਜੇ.ਐਸ. ਅਰੋੜਾ , ਵਕੀਲ, ਐਚ.ਐਲ ਆਨੰਦ ਲਈ , ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ SL ਵਾਟਲ , ਅਤੇ PS ਸਫੀਰ , ਐਡਵੋਕੇਟ

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ , ਜੇ. - ਇਹ ਹੁਕਮ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਕਪੂਰ , ਜੇ. ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੰ. 157-ਡੀ ਆਫ਼ 1965 ਅਤੇ 1965 ਦੀ 159-ਡੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। 8 ਫਰਵਰੀ, 1965 ਨੂੰ ਵਿਦਵਤਾ ਵਾਲੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 2 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ । 1964. 11 ਅਗਸਤ, 1964 ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 135 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 10,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਨ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ. ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਭਰੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਗਏ। 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੂਲ ਅਲ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਾਂਡਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰਟਰਡ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਾਂਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ. ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਂਗ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗਲਤ ਹੈ। ਉਹ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"ਸ਼ਬਦ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ , ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ।"

ਫਿਰ ਉਹ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 4, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਨ .ਇੱਥੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ (1860 ਦਾ ਐਕਟ XLV) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਰਥ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।" ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਫਿਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 499, 513 ਅਤੇ 514 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ

ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ 'ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਕਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਵਿਚ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4(2) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੇਡ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ 'ਪ੍ਰਸੰਗ' ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ"। ਧਾਰਾ 4(1) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੇਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਦਲੀਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੇਡ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਦੋ ਜਵਾਬ ਹਨ: -

ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4(1) ਵਿੱਚ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ" ਸ਼ਬਦ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੇਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 4(1) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਧਾਰਾ 4(2) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਡ ਨੂੰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਟਿੰਗ ਨੂੰ? ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। w). ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਲੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 513 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਂਡ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਰਕਮ

ਜਮ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਧਾਰਾ 514 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਧਾਰਾ 499 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਰਫ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਜੋਂ ਬਾਂਡ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਨੂੰ ਕੈਦ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਧਾਰਾ 514 ਦੀ "ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 499 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਗਮ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 514 ਅਧੀਨ ਬਾਂਡ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਧਾਰਾ 514 ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਕੈਦ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹਕਾਰ 'ਮੈਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਸਿਰਫ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਂਡ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਤੋਂ ਬਾਂਡ ਲੈਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਰ ਪੇਰੇਸ਼ਨ ਕਦੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ। ਐਡਮੰਡ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਇਆ। ਐਨ. ਸ਼ੂਸਟਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦ " ਉਸਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ 31. " ਸਹਾਇਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਓ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ^{ਬਾਂਡ} ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ "। 'ਉਸ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਸਟਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਆਇਤ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ^{1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਆਇਤ} ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵੱਲ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 499 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ

ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 499 ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬਾਂਡ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਕੱਟੇ ਗਏ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਭੱਜ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਸੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਚੌਕਸੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਚੌਕਸੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 514(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੈਦ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਕਲੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤੀ-ਬਾਂਡ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਮੀਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤੀ-ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 514 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਨਕਲੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ।

ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 502 ਦੇ ਕਾਰਨ/ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮਾਨਤ ਹੀ ਮੈਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ

ਰੇਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੇਰੀ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਵੇ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸੇਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

Disclaimer:

ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Raj Kumar